

Univerzita Karlova v Praze
Fakulta humanitních studií
Katedra studií občanské společnosti
Oponentský posudek
Název diplomové práce: Aktuální problémy organizací občanského sektoru v legislativním prostředí České republiky
Studentka: Elena Germanová
Vedoucí práce: JUDr. Lenka Deverová
Oponentka: Mgr. Selma Muhič Dizdarevič

Studentka nám v úvodu sděluje, že cílem její práce je objasnit teoretické pozadí OS a občanského sektoru, upozornit na aktuální problémy organizací občanského sektoru v legislativním prostředí a zejména na problematiku zakládání občanských sdružení osobami, které nemají české občanství. Zvolená oblast tedy úzce souvisí se studovaným oborem. Pokud jde o první cíl týkající se objasnění teoretického pozadí, není jasné, jak souvisí se zbytkem práce. Působí totiž jako samostatné téma, a je jím, a navíc výklad je téměř zcela převzat z uvedené literatury. Například, studentka mluví o L a M proudu, identifikuje sice jména autorů, ale už neříká, že toto členění není jakýmsi přirozeným jevem, ale výsledkem interpretace jednoho autora (Taylora), o kterém se vůbec nezmiňuje. Dále se pak u odstavce o Hegelovi, kde se zase opakuje klišé L a M proud, najednou objevuje Locke (str. 11). V teoretické části studentka pouze skládá jednu teorii vedle druhé nebo jednoho autora vedle druhého bez vlastních závěrů, ze sekundárních (dvou) zdrojů. Pak přeskočí na další sekundární zdroje a zase máme další teorii. Na tomto místě bych se zeptala, co znamená věta ze str. 22: „Rozvoj občanské společnosti a občanského sektoru zpomalují hlavně kulturní-civilizační bariéry.“? Je otázkou, do jaké míry takto přednesená teorie měla smysl pro další a lepší část práce.

Dále studentka líčí platnou právní úpravu celkem úspěšně a přehledně. Když dojde na problematické body, studentka je analyzuje a opírá se také o interpretaci a rozsáhlé citace výzkumu, který provedl think tank pro neziskový sektor NETT.

U samotného výzkumu autorky si myslím, že zvolená cílová skupina tedy osoby bez českého občanství, nebyla vhodná. Režimy pobytu a s tím související práva a povinnosti osob, které jim podléhají, jsou totiž tak odlišné, že je nelze zkoumat dohromady. Například cizinec z EU a žadatel o azyl mají diametrálně odlišná práva též v aspektu možnosti sdružování. Proto ani ta základní otázka, o kterou se opírá výzkum a kterou posléze studentka uvádí jako jeden z přínosů své práce, a sice, že v přípravném výboru pro registraci OS nemusí být osoba s českým občanstvím, nic neříká o tom, jaký status tato osoba/osoby musí mít. Dle mého názoru, po otázce položené MV o tom, zda-li osoby nemající české občanství mohou požádat o registraci OS, měla následovat otázka, v jakém statusu tyto občané mají být. Z jejího výzkumu vyplynulo, že žádná z osob z organizací, které zkoumala, nevedla, že by se setkala nebo měla problémy s registrací sdružení bez občanů ČR. Na druhou stranu, je docela pravděpodobné, že tyto respondenti měli všichni stejný status, a to buď trvalý pobyt či status uprchlíka nebo to byli občané EU. To by byla docela důležitá korelace.

Podkapitola ze str. 57 „Návštěva vybraného občanského sdružení“ se mi jeví jako zcela zbytečná. Totéž platí u ilustraci důvodů ze str. 60, kdy autorka ilustruje, jak je vyhledávala a pak se ukazovalo, že se do seznamu dostali omylem kvůli neúplnému nebo neaktuálnímu seznamu MV či internetového zdroje.

Ačkoliv vlastní výzkum prokázal, že se žádná z oslovených organizací s diskriminací nesešla, studentka v jediném odstavci, bez jakýchkoliv dalších argumentů píše: „Nicméně, zkušenost vedoucí práce z její právnické praxe naznačuje, že náš předpoklad o tom, že s praxí Ministerstva vnitra při registraci občanských sdružení osob nemajících české občanství není

všechno v naprostém pořádku, nemusí být nutně nesprávný.“ Toto tvrzení naprosto vyžaduje další vysvětlení, poněvadž vlastní výzkum autorky prokázal, že je vše naprosto v pořádku. Proto studentka výzkum dělala, aby se snažila zjistit, jaká je situace. Zkušenost její vedoucí, která je jistě velice cenná, měla být pak uvedena více konkrétním a přesnějším způsobem, pak by možná byla odhalena též výzkumně.

V závěru pak autorka vyslovuje přesvědčení, že vytyčené cíle splnila.

Formálně bych měla tyto připomínky: studentka v seznamu použité literatury (v práci bibliografie) cituje vlastní a cizí maily, což je velmi neobvyklé. Dále ve Slovníku důležitých jmen a pojmů uvádí jen jedno jméno, a sice svou vedoucí. Ta je tam právem, ale kde jsou ostatní nebo vůbec nejsou?

V závěru bych uvedla, že legislativní a výzkumná část práce byla zvládnuta dobře, studentka používá cizojazyčnou literaturu a práce obsahuje i rejstřík pojmů.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji 14-15 bodů, podle obhajoby.

V Praze, 18. srpna 2008

Selma Muhič Dizdarevič